

INSTYTUT PAMIĘCI NARODOWEJ

Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu
Oddziałowe Biuro Edukacji Publicznej
w Katowicach

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

Józef Jurkowski	
Józef Wargin-Słomiński	
Józef Kratko	
Stefan Antosiewicz	
Marek Fink	
Eugeniusz Dowkan	
Antoni Punda	Karol Stawarz
Franciszek Szlachcic	Benedykt Cader
Hipolit Duljasz	Jerzy Gruba
Józef Pluta	Zdzisław Wewer
Józef Kowalski	Kazimierz Małkiewicz
Mieczysław Kłosowicz	Marian Dziekan
Daniel Piękniowski	Stanisław Opitek
Jan Stefańczak	Jerzy Boboń
Eugeniusz Morawski	Stefan Gołębiowski
Stanisław Piwoński	Piotr Juszczyk
Jan Gajek	Władysław Leś
Józef Baszkiewicz	Edward Kasperski
Antoni Bendek	Zygmunt Baranowski
Henryk Białas	Henryk Sikora
Józef Budzyn	Jerzy Birnbach
Józef Bukar	Edmund Matys
Michał Duda	Stefan Birnbach
Wacław Dyszy	Zbigniew Chmielewski
Mieczysław Jachno	Władysław Fabian
Edward Jeziorski	Eugeniusz Gałazka
Markus Kac	Wiktor Gawron
Aleksander Kasperski	Dionizy Girek
Stanisława Michalik	Kazimierz Goraj
Salomon Morel	Janusz Jabłoński
Leonarda Opałko	Lucjan Janus
Lucjan Pikuła	Henryk Kisiel
Tadeusz Skowyr	Henryk Kotuła
Henryk Syposz	Stanisław Kulka
Edward Szczepara	Daniel Las
Feliks Szopa	Henryk Marchwicki
Leon Winiawski	Wacław Mucha
Julian Bemler	Bogusław Nebelski
Beniamin Kanarek	Zygmunt Nikiel
Jan Kieres	Jerzy Nowak
Apolinary Kowalik	Zdzisław Ostrowicz
Edmund Woronecki	Edmund Perek
	Czesław Ragan
	Mirosław Rak
	Stanisław Samek
	Romuald Skopowski
	Jerzy Walocha
	Waldemar Wiechno

Scenariusz i opracowanie tekstów:

dr Wacław Dubiański
Marcin Niedurny
Robert Ciupa

Współpraca:

Ryszard Mozgol

Konsultacja merytoryczna:

dr Adam Dziuba
dr Adam Dziurok
dr Krzysztof Szwagrzyk

Projekt graficzny:

Marcin Niedurny

Opracowanie cyfrowe materiałów:

Marcin Niedurny, Robert Ciupa

Materiały archiwalne:

Instytutu Pamięci Narodowej
Centralnego Archiwum Wojskowego

W przebiegach służby funkcjonariuszy
uwzględniono jedynie stanowiska
kierownicze. Cytaty zaczerpnięto
z charakterystyk służbowych, w innym
przypadku podano ich źródło.

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

URZĄD BEZPIECZEŃSTWA

Aparat bezpieczeństwa powstawał w warunkach znikomego poparcia społecznego dla narzuconej Polsce komunistycznej władzy. Jej przedstawiciele dobrze zdawali sobie sprawę z nastrojów społecznych i oporu przeciwko nowym rządóm. Przy zwalczaniu zbrojnego podziemia w latach 1944-1945 mogli wprowadzić posiłkować się frontowymi oddziałami sowieckimi, lecz oczywistym było, że do utrzymania władzy niezbędny jest w pełni dyspozycyjny wobec komunistów aparat bezpieczeństwa. Tworzenie Resortu Bezpieczeństwa Publicznego rozpoczęto latem 1944 r.; kadry dla niego już wcześniej przygotowywano w sowieckiej szkole NKWD w Kujbyszewie. Do pracy w organizowanych w Polsce Wojewódzkich Urzędach Bezpieczeństwa Publicznego i ich lokalnych jednostkach – powiatowych i miejskich UBP skierowano też doradców NKWD – tzw. „sowiecików”.

Istniejące od 1 stycznia 1945 r. Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego dysponowało ogromnym zakresem władzy. Prawo, traktowane instrumentalnie, nie stanowiło dla niego żadnego ograniczenia. Liczyła się tylko skuteczność w realizacji celów wytyczanych organom bezpieczeństwa przez Polską Partię Robotniczą, a później Polską Zjednoczoną Partię Robotniczą. MBP koordynowało działania całego kompleksu uzbrojonych formacji przeznaczonych do walki z przeciwnikami nowego ustroju: Milicji Obywatelskiej, Ochotniczej Rezerwy MO, Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Wojsk Ochrony Pogranicza, Straży Więziennej, a nawet Straży Przemysłowej. W szczytowym momencie swojego rozwoju, w 1953 r., w UB pracowało przeszło 33 tysiące funkcjonariuszy. Wspomagała ich rozbudowywana od samego początku rządów komunistycznych w Polsce sieć konfidentów. W połowie lat pięćdziesiątych liczyła ona ok. 73 tysięcy osób. Ludzi tych zwerbowało do współpracy na ogół brutalnym szantażem, zastraszaniem lub obietnicą korzyści materialnych, choć niektórzy, zwłaszcza członkowie partii komunistycznej, godzili się z rolą donosicieli dobrowolnie. Zadaniem Urzędów Bezpieczeństwa i ich agentury była inwigilacja partii politycznych, organów administracji państwowej i samorządowej, organizacji społecznych, religijnych, zakładów pracy i postaw społeczeństwa jako całości. W resortowej ewidencji „elementu podejrzanego” znalazła się 1/3 dorosłych mieszkańców Polski.

Wszechwładza UB zaczęła się chwiać wraz z ujawnieniem jego metod działania i przestępczego charakteru przez Józefa Światłę, wysokiego rangą funkcjonariusza MBP, który zbiegł na Zachód. Pod koniec 1954 r. MBP zostało zlikwidowane, a jego kompetencje podzielono pomiędzy Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Komitet do spraw Bezpieczeństwa Publicznego, który przejął część kadr i zadań dawnego aparatu bezpieczeństwa. 28 listopada 1956 r. Komitet ds BP został zlikwidowany, a podległe mu jednostki wcielono do MSW.

Wojewódzki Urząd Bezpieczeństwa Publicznego w Katowicach zorganizowano w końcu stycznia 1945 r. MBP przysłało do Katowic grupę inicjatywną (liczącą 61 funkcjonariuszy), z kpt. Józefem Jurkowskim na czele, której zadaniem było tworzenie struktur UB na tym terenie. Siedzibą WUBP stał się budynek zlokalizowany na rogu ulic Powstańców i Lompy, w którym w czasie okupacji niemieckiej rezydowało gestapo.

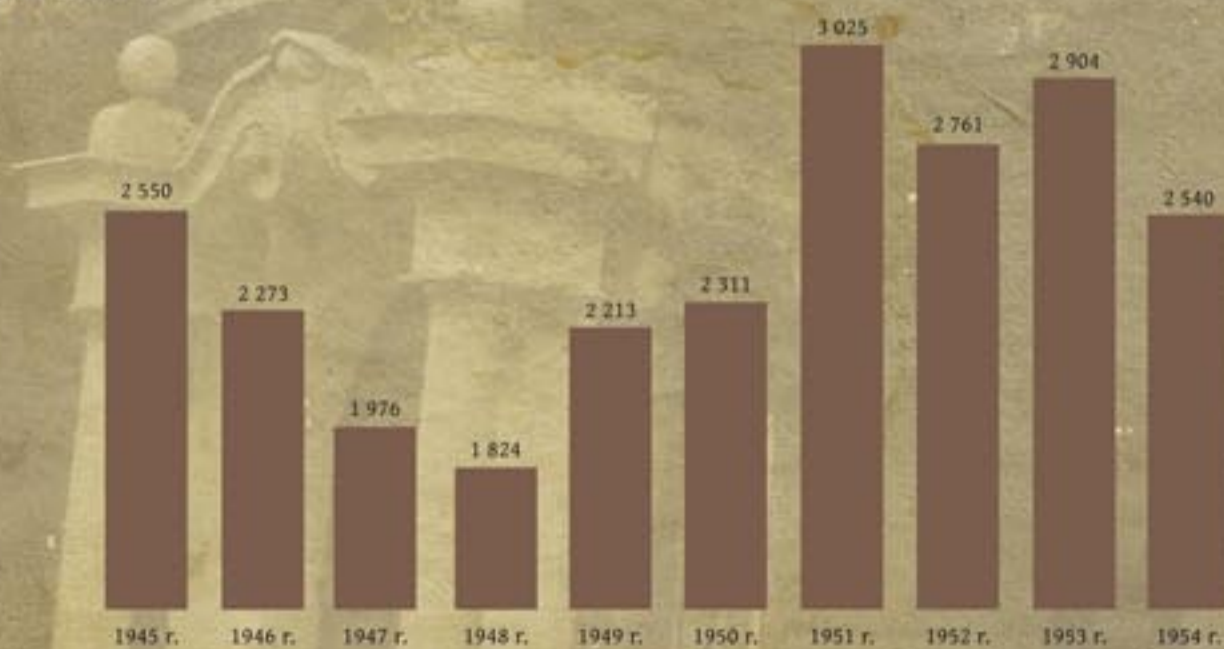
Do 1956 r. funkcję szefów katowickiego aparatu bezpieczeństwa sprawowało łącznie 8 funkcjonariuszy. Spośród nich kilku zrobiło prawdziwe kariery, jak Józef Kratko, który został dyrektorem Departamentu IV MBP (odpowiedzialnego za kontrolę gospodarki), Stefan Antosiewicz (późniejszy wiceminister MSW) oraz Franciszek Szlachcic, który po opuszczeniu Katowic był m.in. ministrem MSW i wicepremierem rządu.

Praca WUBP została zorganizowana w wydziałach; odpowiadały im referaty działające w poszczególnych Miejskich i Powiatowych Urzędach Bezpieczeństwa Publicznego, tworzących terenową sieć aparatu bezpieczeństwa w województwie śląskim/katowickim.

Uproszczony schemat organizacyjny WUBP/WUdsBP w Katowicach/Stalinogrodzie w latach 1946-1956 (pominięto m.in. służby pomocnicze, wspierające logistycznie działania poszczególnych wydziałów merytorycznych).

Kadry aparatu bezpieczeństwa w województwie śląskim (od 1950 r. katowickim, a od 1953 r. stalinogrodzkim) wywodziły się przede wszystkim spośród mieszkańców Zagłębia Dąbrowskiego i innych obszarów Polski Centralnej. Nie zatrudniano prawie wcale rdzennej ludności śląskiej z powodu podejrzeń o proniemieckie sympatie. Szczyt rozwoju liczebnego katowicki UB osiągnął w 1951 r.

Liczebność funkcjonariuszy aparatu bezpieczeństwa w województwie śląskim/katowickim/stalinogrodzkim w latach 1945-1954.

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 1990 r. art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Szefowie

Józef Jurkowski (Jozef Jungman)

Ur. 30 III 1913 r. w Lublinie.
W UB w latach 1944-1956.

- 1945 p.o. kierownika Grupy Operacyjnej MBP na województwo śląskie
- 1945-1948 kierownik/szef WUBP w Bydgoszczy
- 1948-1950 szef WUBP w Gdańsku
- 1951 starszy inspektor Inspektoratu Ministra BP
- 1951-1955 szef WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie
- 1955-1956 dyrektor Departamentu V KdsBP (ochrona transportu)

W 1956 r. pełnił służbę w Międzynarodowej Komisji Nadzoru i Kontroli w Wietnamie.

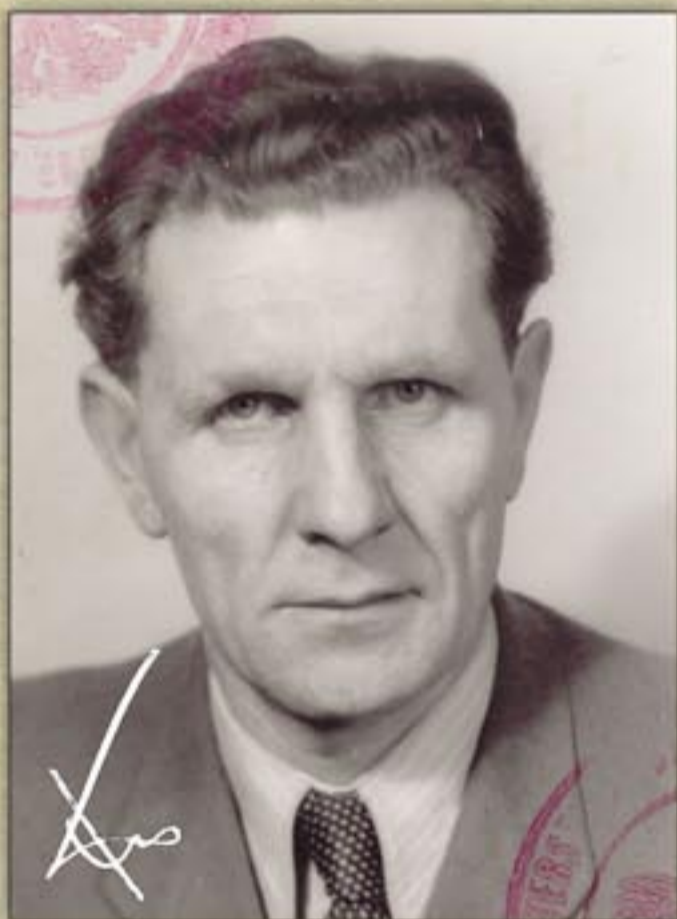
"Przyjechałem do Katowic w styczniu 1945 r. organizować U.W.B./Urząd Wojewódzki Bezpieczeństwa/. Miałem ze sobą 60 ludzi zabranych z Rzeszowa. Potrzeba mi było ludzi. Trzonu dostarczył mi Zagłębie, ale to nie wystarczyło. Wiedziałem, że w kieleckim była szeroka partyzantka AL-owska, a ponieważ był ze mną Połowniak, posłałem go do swojej wioski i on stamtąd ściągnął mi ok. 200 mało piemiennych, ale najwierniejszych bojowców - AL-owców."

Józef Wargin-Słomiński

Ur. 16 III 1904 r. w Jastrzębcu, pow. Złotów.
W UB w latach 1945-1949.

- 1945 p.o. kierownika Wydziału IV Departamentu I MBP (ochrona gospodarki)
- 1945-1946 kierownik/szef WUBP w Katowicach
- 1946-1947 zastępca naczelnika Wydziału II Samodzielnego MBP (wywiad)
- 1947 zastępca naczelnika Oddziału IV Wydziału II Samodzielnego MBP
- 1947-1949 naczelnik Wydziału I Departamentu I MBP (kontrwywiad)

"... jako kierownik słaby, w służbie i życiu pozasłużbowym cechowały go nawyki dygnitarzkie, nie posiadał należytego autorytetu wśród pracowników i podwładnych."

Józef Kratko

Ur. 16 IX 1914 r. w Pińsku.
W MO/UB w latach 1944-1956.

- 1944-1945 szef Inspektoratu KG MO
- 1945-1946 komendant wojewódzki MO w Katowicach
- 1946-1947 szef WUBP w Katowicach
- 1947-1953 dyrektor Departamentu IV MBP (ochrona gospodarki)
- 1953-1954 dyrektor Departamentu Szkolenia MBP
- 1955-1956 wicedyrektor i p.o. dyrektora Departamentu VII KdsBP (śledczy)

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Szefowie

Stefan Antosiewicz

Ur. 2 III 1918 r. w Warszawie.
W UB/MSW w latach 1944-1959.

- 1944-1945 zastępca kierownika WUBP w Lublinie
- 1945 p.o. kierownika Wydziału Wywiadu MBP
- 1945-1947 p.o. kierownika/szefa WUBP w Poznaniu
- 1947-1948 szef WUBP w Katowicach
- 1948-1954 dyrektor Departamentu I MBP (kontrwywiad)
- 1954-1959 wiceminister spraw wewnętrznych

"W czasie swego pobytu w Katowicach, jako szef urzędu bezpieczeństwa w roku 1947 (...) płk. Antosiewicz słynął jako mistrz szabrownictwa. Szabrował z Ziemi Zachodnich wszystko co się dało - cenne obrazy, meble i porcelanę. Urządził sobie w ten sposób naprzód willę w Katowicach, później w Poznaniu, a teraz 6-cio pokojowe mieszkanie w Warszawie..."
(fragment z: *Za kulisami bezpieki i partii*, Józef Świątko ujawnia tajniki partii, reżymu i aparatu bezpieczeństwa.)

Marek Fink (Mark Finkienberg)

Ur. 15 III 1911 r. w Zamościu.
W UB/SB w latach 1944-1961.

- 1945-1946 zastępca kierownika MUBP w Będzinie
- 1946-1948 zastępca kierownika/szefa WUBP w Katowicach
- 1948-1949 p.o. szefa WUBP w Katowicach
- 1949-1952 zastępca szefa WUBP w Katowicach
- 1952-1956 wicedyrektor Departamentu VII MBP/Departamentu I KdsBP (wywiad)
- 1958-1961 naczelnik Wydziału VII Departamentu I MSW (wywiad)

"Pozytywna, owocna praca ppłk. Finka wypływa z jego wysokiego poziomu uświadomienia politycznego, z nienawiści, jaką pała do obozu wstecznicstwa i reakcji. Pracując z poświęceniem się sam jednocześnie uczy drugich, jak należy skutecznie bić wroga klasowego."

Eugeniusz Dowkan

Ur. 25 XII 1912 r. w Warszawie.
W MO/UB w latach 1944-1954.

- 1945 komendant wojewódzki MO w Warszawie
- 1946-1948 komendant wojewódzki MO we Wrocławiu
- 1948-1949 komendant wojewódzki MO w Gdańsku
- 1949-1951 szef WUBP w Katowicach
- 1951-1953 p.o. szefa WUBP we Wrocławiu
- 1953-1954 dyrektor Departamentu Ogólnego MBP

"...można powiedzieć, że jest to człowiek nieobiektywny, nie lubiący żeby jego podwładni mieli odmienne od niego zdania. Jeżeli stwierdzi, że człowiek ustosunkowuje się do niego krytycznie, nie przebaczy takiemu i postara się go wykończyć."

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Szefowie

Antoni Punda

Ur. 20 XII 1910 r. w Kodeńcu, pow. Włodawa
W UB/SB w latach 1946-1962.

- 1945-1946 szef Zarządu Polityczno-Wychowawczego KBW
- 1946-1947 zastępca dowódcy KBW ds. Polityczno-Wychowawczych
- 1947-1949 szef Zarządu Informacji KBW
- 1949-1950 szef WUBP w Olsztynie
- 1950 szef Delegatury MBP w Zielonej Górze
- 1951 szef WUBP w Katowicach
- 1951-1953 starszy inspektor Inspektoratu Ministra BP
- 1955 komendant Ośrodka Szkolenia KdsBP
- 1955-1957 dyrektor Wyższej Szkoły Aktywu Kierowniczego w Warszawie
- 1957-1962 zastępca dyrektora Biura Ochrony Rządu

"Co do pracy to może ocenić kierownictwo moje, jedno jest ważne, iż cały czas staram się ażeby ani na jotę nie oderwał się od partii, a na odwrót kroczyć tylko pod Jej kierownictwem"

Przewidywanie, że w 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

ANKIETA SPECJALNA

Imię i nazwisko	Antoni Punda
Data urodzenia	20 XII 1910
Miejsce urodzenia	Kodeńca, pow. Włodawa
Wykształcenie	Wyższa Szkoła Aktywu Kierowniczego w Warszawie
Pracowalność	1945-1962
Wzrost	175 cm
Waga	70 kg
Barwa włosów	ciemne
Barwa oczu	niebieskie
Barwa skóry	biała
Opis wyglądu	człowiek o budowie umiarkowanej, ciemne włosy, niebieskie oczy, biała skóra.
Opis charakteru	człowiek o silnym poczuciu obowiązku, lojalny, pracowity, odpowiedzialny.
Opis działalności	działalność w UB/SB w latach 1946-1962, kierownictwo w Olsztynie, Zielonej Górze, Warszawie.

Franciszek Szlachcic

Ur. 5 II 1920 r. w Byczynie, pow. Chrzanów.
W UB/SB/MSW w latach 1945-1971.

- 1945-1946 kierownik kontrwywiadu PUBP w Chrzanowie
- 1947-1948 szef PUBP w Olkuszu
- 1948 inspektor przy kierownictwie WUBP w Krakowie
- 1948-1949 p.o. zastępcy szefa WUBP w Krakowie
- 1949-1950 zastępca szefa WUBP w Krakowie
- 1950-1951 p.o. szefa WUBP w Olsztynie
- 1951-1953 szef WUBP w Olsztynie
- 1953-1954 szef WUBP w Rzeszowie
- 1955-1956 kierownik WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1957 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. bezpieczeństwa w Katowicach
- 1957-1962 komendant wojewódzki MO w Katowicach

"Kiedy w 1956 r., gdy byłem w Katowicach, przyszła decyzja, by zniszczyć wszystko, co niepotrzebne, przejrzeliśmy teczki tajnych współpracowników i zniszczyliśmy chyba 20 tysięcy teczek" (fragment z Przesłuchanie supergliny)

Zastępcy Szefów

Hipolit Duljasz

Ur. 10 XI 1911 r. w Radomiu.
W UB/SB w latach 1944-1962.

- 1944-1945 kierownik WUBP w Kielcach
- 1945 zastępca kierownika Grupy Operacyjnej MBP na województwo śląskie
- 1945 p.o. kierownika WUBP w Bydgoszczy
- 1947-1949 naczelnik Wydziału Polityczno-Wychowawczego Departamentu Więziennictwa MBP
- 1950-1951 zastępca dyrektora Departamentu Więziennictwa MBP
- 1951-1956 dyrektor Departamentu Więziennictwa MBP/MSW/Centralnego Zarządu Więziennictwa
- 1957 starszy inspektor Inspektoratu Dowódcy Wojsk Wewnętrznych
- 1960-1961 naczelnik Wydziału V Biura Paszportów MSW
- 1961-1962 naczelnik Wydziału III Biura Paszportów MSW

"Rozpreżenie, nadużywanie władzy, brak dyscypliny, szastanie majątkiem niemieckim, szabrownictwo - nie tylko nie zwalczałem rozpalonym żelazem, a sam te rzeczy dopuszczam (męblowanie swojego i rodziny mieszkań), przez co pozwalałem szerzeniu dalszej demoralizacji."

ANKIETA SPECJALNA

Imię i nazwisko	Hipolit Duljasz
Data urodzenia	10 XI 1911
Miejsce urodzenia	Radom
Wykształcenie	Wyższe
Pracowalność	1944-1962
Wzrost	175 cm
Waga	70 kg
Barwa włosów	ciemne
Barwa oczu	niebieskie
Barwa skóry	biała
Opis wyglądu	człowiek o budowie umiarkowanej, ciemne włosy, niebieskie oczy, biała skóra.
Opis charakteru	człowiek o silnym poczuciu obowiązku, lojalny, pracowity, odpowiedzialny.
Opis działalności	działalność w UB/SB w latach 1944-1962, kierownictwo w Kielcach, Bydgoszczy, Katowicach.

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 1990 r. z art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Zastępcy Szefów

Józef Pluta

Ur. 1 XII 1911 r. w Łodzi.
W UB w latach 1945-1954.

- 1945 kierownik PUBP w Końskich
- 1945 zastępca kierownika WUBP w Łodzi
- 1945-1946 zastępca kierownika WUBP w Katowicach
- 1946 zastępca i p.o. kierownika/szefa WUBP w Białymstoku
- 1946-1947 szef WUBP w Białymstoku
- 1947-1950 szef WUBP w Kielcach
- 1950 naczelnik Wydziału II Departamentu III MBP (walka z podziemiem)
- 1950-1952 naczelnik Wydziału III Departamentu III MBP
- 1952-1953 inspektor przy Ministrze BP
- 1953-1954 inspektor Inspektoratu Ministra BP

"ppłk. Pluta w pracy jest niezwykle powierzchowny, nie wnika w sprawy, poziom jego pracy jest niezwykle niski. Nie ma koncepcji, nie potrafi kombinować operacyjnie."

Józef Kowalski

Ur. 6 I 1908 r. w Siennicy Różanej,
pow. Krasnystaw.
W UB w latach 1944-1956.

- 1944-1945 kierownik PUBP w Zamościu
- 1946-1949 zastępca kierownika WUBP w Katowicach
- 1949-1955 zastępca szefa WUBP w Olsztynie
- 1955 zastępca kierownika Delegatury Centralnego Zarządu Więziennictwa w Stalinogrodzie

"W swojej pracy miał objawy biurokratyczno-dygnitarskich nawyków, nie układał właściwie stosunków z podwładnymi, u których nie posiadał autorytetu. Za dużo czasu poświęcał na polowanie i mniej uwagi zwracał na sprawy służbowe."

Mieczysław Kłosowicz

Ur. 14 I 1910 r. w Gąlczy, pow. Miechów.
W UB w latach 1946-1949.

- 1946-1947 p.o. zastępcy naczelnika Wydziału IV WUBP w Katowicach
- 1947-1948 naczelnik Wydziału IV WUBP w Katowicach (ochrona gospodarki)
- 1948-1949 zastępca kierownika WUBP w Katowicach

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Praktyka art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 1 stycznia 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Zastępcy Szefów

Daniel Piękniewski

Ur. 3 I 1921 r. w Łodzi.
W UB/SB w latach 1945-1959.

- 1947 szef PUBP w Drawsku
- 1948-1949 inspektor przy Kierownictwie WUBP w Szczecinie
- 1949-1951 p.o. zastępcy szefa WUBP w Szczecinie
- 1951-1954 zastępca szefa WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie
- 1954-1955 zastępca naczelnika Wydziału Kultury Fizycznej MBP
- 1956 starszy inspektor Głównego Inspektoratu Ministra Spraw Wewnętrznych

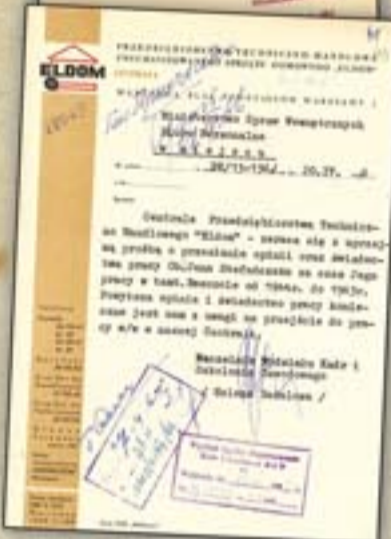
"...odpowiedzialny, o słabej inicjatywie, myślący logicznie, ale pozbawiony rozmachu, nadaje się na stanowisko Z-cy Szefa, jednak bez Szefa Urzędu kierować mu będzie bardzo trudno."

Jan Stefańczyk

Ur. 8 V 1918 r. w Warszawie.
W UB/SB w latach 1944-1963.

- 1945 zastępca kierownika Grupy Operacyjnej PUBP w Błoniu
- 1945-1946 kierownik PUBP w Ostrowi Mazowieckiej
- 1946 zastępca i p.o. naczelnika Wydziału IV WUBP w Warszawie (ochrona gospodarki)
- 1946-1948 naczelnik Wydziału IV WUBP w Warszawie
- 1948 zastępca naczelnika Wydziału VIII Departamentu IV MBP (ochrona kolei)
- 1948-1950 naczelnik Wydziału VIII Departamentu IV MBP (ochrona komunikacji i transportu)
- 1950-1952 naczelnik Wydziału IV Departamentu IV MBP (ochrona gospodarki)
- 1952-1956 zastępca szefa WUBP/kierownika WUdsBP w Katowicach/Stalinogrodzie
- 1956 wicedyrektor Departamentu V KdsBP (ochrona transportu)
- 1957-1958 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. Bezpieczeństwa w Warszawie
- 1958-1959 I zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. Bezpieczeństwa w Gdańsku
- 1959-1963 zastępca dyrektora Biura „B” MSW (obserwacja zewnętrzna)

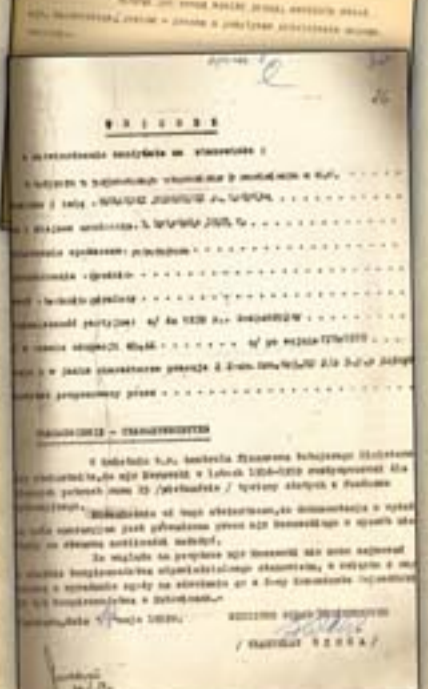

Eugeniusz Morawski

Ur. 5 IV 1925 r. w Warszawie.
W UB/SB w latach 1947-1959.

- 1953-1954 zastępca naczelnika Wydziału IV Departamentu IX MBP (ochrona przemysłu)
- 1955-1956 zastępca szefa WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1956-1957 naczelnik Wydziału II KW MO w Katowicach (kontrywiad)
- 1957-1959 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. Bezpieczeństwa w Katowicach

W 1955 r. odbył przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Przewidywanie art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 10 czerwca 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Zastępcy Szefów

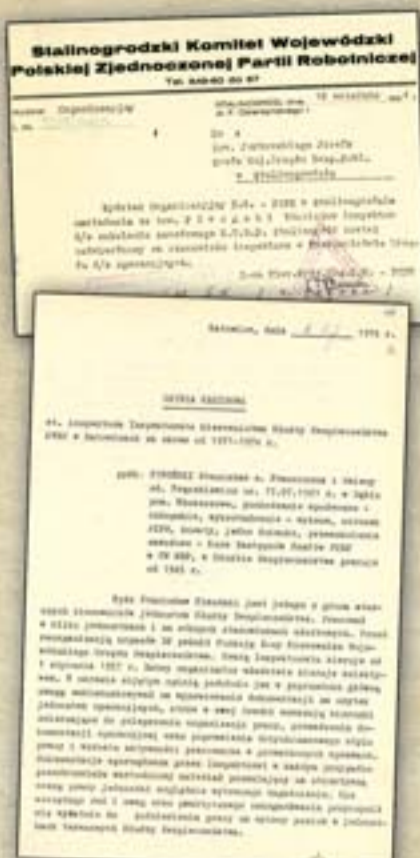

Stanisław Piwoński

Ur. 17 VII 1921 r. w Dąbiu, pow. Włoszczowa.
W UB/SB w latach 1945-1975.

- 1947-1948 zastępca szefa PUBP we Włoszczowie
- 1948 zastępca szefa PUBP w Pińczowie
- 1948-1952 zastępca szefa PUBP w Gliwicach
- 1952-1953 szef PUBP w Gliwicach
- 1953-1955 inspektor przy Kierownictwie WUBP w Stalinogrodzie
- 1955-1956 zastępca kierownika WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1957-1975 starszy inspektor Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO w Katowicach

"Przejawia duże zainteresowanie dla zagadnień ideologicznych. Pracowników swoich wychowuje na świadomych budowniczych Polski Socjalistycznej. Politycznie pewny."

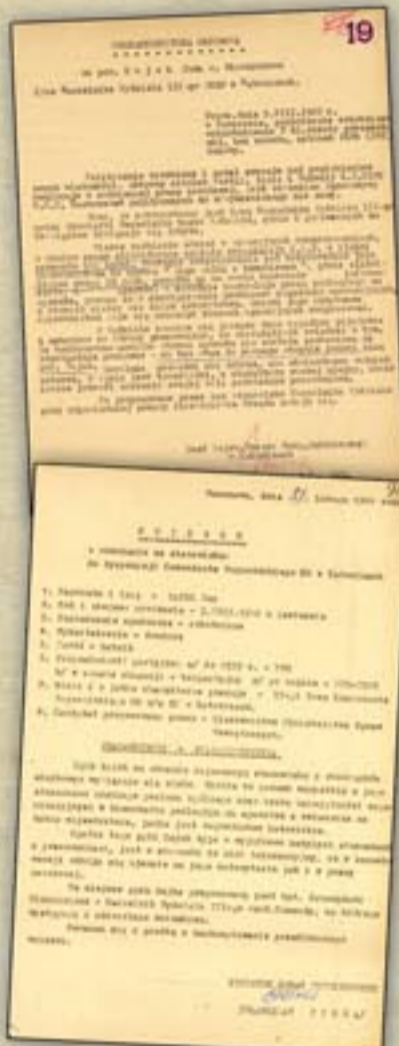

Jan Gajek

Ur. 5 VIII 1920 r. w Zawierciu.
W UB/SB w latach 1945-1961.

- 1950-1951 zastępca szefa PUBP w Rybniku
- 1951-1952 zastępca naczelnika Wydziału III WUBP w Katowicach (walka z podziemiem)
- 1952-1955 naczelnik Wydziału III WUBP/WUdsBP w Katowicach/Stalinogrodzie
- 1955-1956 zastępca kierownika WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1956-1957 naczelnik Wydziału III KW MO w Katowicach (walka z działalnością antypaństwową)
- 1957-1961 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. Bezpieczeństwa w Katowicach

"Własna szybka i zdrowa inicjatywa, oraz zahartowana nienawiść do wroga klasowego ubojawia go w codziennej pracy."

Naczelnicy Wydziałów

Józef Baszkiewicz

Ur. 11 I 1929 r. w Zbuczynie, pow. Siedlce.
W UB/SB w latach 1945-1971.

- 1954 zastępca naczelnika Wydziału III WUBP w Stalinogrodzie (walka z podziemiem)
- 1954-1955 zastępca naczelnika Wydziału I WUBP w Stalinogrodzie (kontrywiad)
- 1955-1956 naczelnik Wydziału II WUdsBP w Stalinogrodzie (kontrywiad)
- 1957-1961 zastępca naczelnika Wydziału II KW MO w Katowicach (kontrywiad)
- 1961-1969 naczelnik Wydziału II KW MO w Katowicach
- 1969-1970 zastępca naczelnika Wydziału VIII Departamentu II MSW (kontrywiad)
- 1970-1971 zastępca naczelnika Wydziału I Departamentu II MSW

"Systematyczny i konsekwentny w prowadzeniu spraw. Niezwykle pracowity, często pracuje do późnej nocy"

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 1990 r. w sprawie art. 86 ust. 3 ustawy (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Antoni Bendek

Ur. 27 I 1917 r. w Grodźcu, pow. Będzin.
W UB/SB w latach 1945-1969.

- 1946-1947 p.o. naczelnika Wydziału II WUBP w Katowicach (technika operacyjna i archiwum)
- 1947-1951 naczelnik Wydziału II WUBP w Katowicach
- 1952 zastępca naczelnika Wydziału III Departamentu II MBP (technika operacyjna)
- 1953 naczelnik Wydziału II WUBP w Katowicach
- 1953-1955 naczelnik Wydziału II WUBP w Opolu
- 1955-1956 naczelnik Wydziału IX WUdsBP w Opolu
- 1956-1969 naczelnik Wydziału „W” KW MO (perlustracja korespondencji)

„Zahartowany w walkach z ustrojem kapitalistycznym. Brał czynny udział w rewolucyjnym ruchu robotniczym w szeregach KPP. Za swe przekonania polityczne prześladowany był przez władze sanacyjne więzieniem, Berezą Kartuzką.”

Henryk Białas

Ur. 26 VI 1921 r. w Czeladzi.
W UB/SB w latach 1945-1966.

- 1952-1955 zastępca i p.o. naczelnika Wydziału II WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie (technika operacyjna)
- 1955-1956 naczelnik Wydziału IX WUdsBP w Stalinogrodzie (technika operacyjna)
- 1956-1960 naczelnik Wydziału „T” KW MO w Katowicach (technika operacyjna)

Józef Budzyn

Ur. 23 I 1923 r. w Krakowie.
W UB/SB w latach 1945-1971.

- 1950-1953 zastępca naczelnika Wydziału IV WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie (ochrona gospodarki)
- 1953-1955 naczelnik Wydziału IX „G” WUBP w Stalinogrodzie (ochrona górnictwa)
- 1955-1956 naczelnik Wydziału Górniczo-Hutniczego WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1956-1961 naczelnik Wydziału II KW MO w Katowicach (kontrwywiad)
- 1961-1965 zastępca naczelnika Wydziału IX Departamentu II MSW (kontrwywiad)
- 1965-1968 naczelnik Wydziału VIII Departamentu II MSW
- 1968-1971 naczelnik Wydziału VI Departamentu II MSW

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Praktyka-art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Józef Bukar (Józef Bik)

Ur. 24 IV 1922 r. w Łąncucie, pow. Rzeszów.
W UB w latach 1945-1953.

- 1946 naczelnik Wydziału Śledczego WUBP w Gdańsku
- 1947-1951 zastępca naczelnika Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach
- 1951-1953 naczelnik Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie

"Bik spytał mnie co to jest demokracja, odpowiedziałem że to musi być coś dobrego bo o tym w gazetach piszą. Wtedy on z całej siły uderzył mnie pięścią w zęby wybijając mi obie górne jędynki." (z relacji świadka)

Michał Duda

Ur. 6 III 1924 r. w Cieszynie.
W UB w latach 1945-1948.

- 1946-1948 p.o. kierownika i naczelnik Wydziału „A” WUBP w Katowicach (obserwacja zewnętrzna)

"Jest dobrym wykonawcą, ale słabym pracownikiem samodzielnym. Więcej oddaje się pracy partyjnej jako członek PPR, a mniej zajmuje się pracą po linii Bezpieczeństwa."

Wacław Dyszy

Ur. 8 XI 1922 r. Bobrownikach, pow. Będzin.
W UB w latach 1945-1951.

- 1948 zastępca naczelnika Wydziału III WUBP w Katowicach (walka z podziemiem)
- 1948-1949 naczelnik Wydziału Miejskiego WUBP w Katowicach
- 1949-1951 naczelnik Wydziału I WUBP w Katowicach (kontrwywiad)

"Dzięki jego operatywnemu kierowaniu w czasie operacji został zabity dowódca bandy NSZ. Dyszy Wacław kierował kilkakrotnie na operacji przeciwko bandom, w rezultacie których likwidowano członków bandy i broń."

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Pracownik art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Mieczysław Jachno

Ur. 7 X 1919 r. w Sosnowcu.
W UB w latach 1945-1946.

1946 p.o. naczelnika Wydziału I WUBP w Katowicach (kontrywiad)

"...był opryskliwy i odnosił się lekceważąco do swoich pracowników, co ujemnie wpływało na pracę Wydziału oraz ogólne niezadowolenie wśród pracowników."

Edward Jeziorski

Ur. 5 VIII 1911 r. w Wysokiej, pow. Zawiercie.
W UB w latach 1945-1955.

- 1948-1950 zastępca naczelnika Wydziału V WUBP w Katowicach (ochrona partii)
- 1950-1951 naczelnik Wydziału V WUBP w Katowicach
- 1951 inspektor przy Kierownictwie WUBP w Katowicach
- 1952-1954 naczelnik Wydziału X WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie (ochrona partii)
- 1954-1955 zastępca naczelnika Wydziału III WUBP w Stalinogrodzie (walka z opozycją)

"Pracując po linii PSL przyczynił się wiele do ukończenia materiałów na zawieszenie ich działalności."

Markus Kac

Ur. 30 XI 1918 r. w Świlczy, pow. Rzeszów.
W UB/SB w latach 1945-1956, 1958-1962.

- 1949-1951 zastępca naczelnika Wydziału Śledczego WUBP w Gdańsku
- 1951-1953 naczelnik Wydziału Śledczego WUBP w Gdańsku
- 1953-1956 naczelnik Wydziału Śledczego WUBP/ Wydziału VII WUdsBP w Stalinogrodzie

"...ma podejście do aresztowanych, umie ich załamywać i wydobywać potrzebne materiały, jest pracowity i zdyscyplinowany, stawia dobro pracy nad dobro osobiste, pracuje wieczorami, nie liczy się z czasem pracy, jest zupełnie oddany wydziałowi."

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Praktyka nr 86 ust. 3 ustawy z dnia 17 sierpnia 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Aleksander Kasperski

Ur. 13 VI 1921 r. we Włodawie.
W UB w latach 1945-1952.

- 1946 kierownik/naczelnik Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach
- 1946-1948 szef PUBP w Bytomiu
- 1948-1950 szef PUBP w Wałbrzychu

"Zna całokształt pracy śledczej jest zdyscyplinowany i oddany służbie. Wymagający od pracowników, o poglądach demokratycznych, godny zaufania"

Stanisława Michalik

Ur. 19 VI 1919 r. w Drohobyczu, pow. Stanisławów.
W UB w latach 1945-1949.

- 1946-1947 zastępca i p.o. naczelnika Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach
- 1947-1948 naczelnik Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach

"Byłem świadkiem, jak kiedyś doprowadzono do sekretariatu, w obecności innych oficerów, grupę AK-owców, którzy w klapach cywilnych ubrań mieli miniaturki wysokich odznaczeń bojowych, m.in. Virtuti Militari. Tych ludzi pani naczelnik wybiła po twarzy i ordynarnie wyzywała." (z relacji świadka)

Salomon Morel

Ur. 15 XI 1919 r. w Garbowie, pow. Puławy.
W UB/MSW w latach 1944-1954.

- 1945 naczelnik Obozu Pracy w Świętochłowicach
- 1945-1946 naczelnik więzienia w Opolu
- 1946-1948 naczelnik więzienia w Katowicach
- 1948 naczelnik więzienia w Raciborzu
- 1949-1951 naczelnik Obozu Pracy w Jaworznie
- 1951-1953 naczelnik więzienia w Łławie
- 1953-1955 zastępca naczelnika Wydziału Więziennictwa WUBP w Stalinogrodzie
- 1955 naczelnik Wydziału Polityczno-Wychowawczego Delegatury Centralnego Zarządu Więziennictwa w Chorzowie
- 1956-1957 zastępca i p.o. kierownika Delegatury Centralnego Zarządu Więziennictwa w Chorzowie
- 1958-1968 naczelnik więzienia w Katowicach

"Komendant Morel wyróżniał się w szczególności w ten sposób, że rozbijał na współwierzniach obozu bukowe taborety (stółki). W tym celu chwycił nogę od krzesła, podnosił je w górę, a następnie spuszczał na głowę, plecy, albo spuszczał na więźnia, gdzie popadło." (z relacji więźnia Obozu Pracy w Świętochłowicach)

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 1990 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Leonarda Opałko (Lorka Nadler)

Ur. 28 XI 1908 r. w Kropiwniku Starym,
pow. Drohobycz.
W UB w latach 1944-1953.

- 1945 p.o. kierownika Wydziału Personalnego WUBP we Wrocławiu
- 1946 zastępca naczelnika Wydziału Personalnego WUBP w Szczecinie
- 1949 naczelnik Wydziału Ogólnego WUBP w Katowicach
- 1951 naczelnik Wydziału Ewidencji Ludności Wojewódzkiego Biura Dowodów Osobistych i Ewidencji Ludności KW MO w Warszawie

"W WUBP Katowice mówi się powszechnie, że Woźnica, Opałkowa i Bery trzęsą całym Urzędem. Kobiety te są znienawidzone przez pracowników."

Lucjan Pikuła

Ur. 5 II 1924 r. w Zaborzu, pow. Zawiercie.
W UB/SB w latach 1945-1977.

- 1952-1953 zastępca naczelnika Wydziału V WUBP w Katowicach (ochrona partii)
- 1953-1956 naczelnik Wydziału XI/Wydziału VI WUBP w Stalinogrodzie (Kościół)
- 1957-1962 zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (walka z opozycją)
- 1962-1977 naczelnik Wydziału IV KW MO w Katowicach (Kościół)

"Osobiście angażował się do pracy operacyjnej w różnego rodzaju akcjach, a szczególnie w okresach zabezpieczania imprez organizowanych przez kler katolicki na terenie Częstochowy, Piekar Śląskich i innych miast naszego województwa."

Tadeusz Skowrya

Ur. 6 I 1924 r. w Zamościu.
W UB/MSW w latach 1945-1957, 1958-1974.

- 1945 naczelnik Obozu Pracy w Mysłowicach
- 1945-1948 naczelnik więzienia w Cieszynie
- 1948-1950 naczelnik więzienia w Strzelcach Opolskich
- 1950-1952 naczelnik Wydziału Więziennictwa WUBP w Katowicach
- 1952-1955 naczelnik Wydziału Więziennictwa WUBP w Opolu
- 1955-1957 naczelnik Centralnego Więzienia w Rawiczu
- 1958-1962 komendant Ośrodka Pracy Więźniów w Wałbrzychu
- 1963-1964 zastępca komendanta Ośrodka Pracy Więźniów w Szerokiej
- 1971 kierownik działu penitencjarno-ochronnego Zakładu Karnego w Łupkowie
- 1971-1974 naczelnik Zakładu Karnego w Uhercach

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 1990 r. art. 86 ust. 3 ustawy (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Henryk Syposz

Ur. 29 VIII 1919 r. w Zawierciu.
W UB/SB w latach 1945-1964.

- 1945-1946 p.o. zastępcy kierownika PUBP w Tarnowskich Górach
- 1947-1951 szef PUBP w Pszczynie
- 1951-1952 szef PUBP w Będzinie
- 1952-1953 zastępca naczelnika Wydziału IV WUBP w Katowicach (ochrona gospodarki)
- 1953-1954 naczelnik Wydziału IV WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie
- 1954-1955 naczelnik Inspektoratu Wiejskiego WUBP w Stalinogrodzie
- 1955-1956 kierownik MUdsBP w Stalinogrodzie
- 1956-1964 zastępca komendanta miejskiego MO ds. Bezpieczeństwa w Katowicach

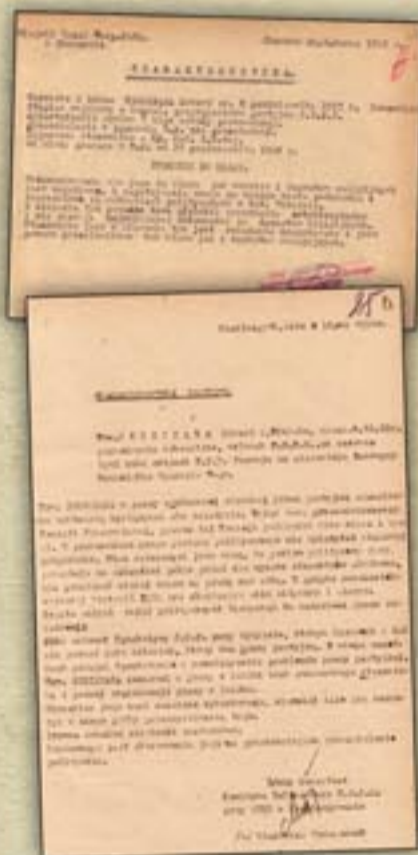
"...zaznacza się, że według jego sprawowania się podczas służby wywnioskowano, że w/w wstąpił do organów Bezpieczeństwa dla kariery, a nie ideowo."

Edward Szczepara

Ur. 8 X 1923 r. w Sosnowcu.
W UB w latach 1948-1956.

- 1951-1953 zastępca szefa PUBP w Gliwicach
- 1953-1954 zastępca i p.o. naczelnika Wydziału V WUBP w Stalinogrodzie (ochrona partii)
- 1954-1955 szef MUBP w Szopienicach
- 1955-1956 zastępca kierownika MUdsBP w Sosnowcu

Feliks Szopa

Ur. 27 V 1906 r. w Krzeszowicach, pow. Miechów.
W UB/MO w latach 1945-1957.

- 1952-1954 zastępca naczelnika Wydziału X WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie (ochrona partii)
- 1954-1955 zastępca szefa MUBP w Sosnowcu
- 1955-1956 zastępca kierownika PUdsBP w Będzinie
- 1956 naczelnik Wydziału X WUdsBP w Stalinogrodzie (ewidencja i archiwum)

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 11 października 1990 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Rady Ministrów z dnia 11 października 1990 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Leon Winiawski

(Leon Wajntraub)

Ur. 22 VI 1914 r. w Sosnowcu.
W UB/SB w latach 1945-1957.

- 1946 zastępca kierownika Wydziału III WUBP w Katowicach (walka z podziemiem)
- 1946-1949 szef PUBP w Cieszynie
- 1949-1950 naczelnik Wydziału V WUBP w Katowicach (ochrona partii)
- 1950-1951 inspektor przy Kierownictwie WUBP w Katowicach
- 1951-1952 zastępca naczelnika Wydziału II Departamentu VII MBP (wywiad)
- 1952-1953 naczelnik Wydziału II Departamentu VII MBP
- 1953-1954 naczelnik Wydziału III Departamentu VII MBP
- 1954-1955 naczelnik Wydziału V Departamentu VII MBP
- 1955 naczelnik Wydziału V Departamentu I KdsBP (wywiad)
- 1955-1957 naczelnik Wydziału III Departamentu I KdsBP/MSW

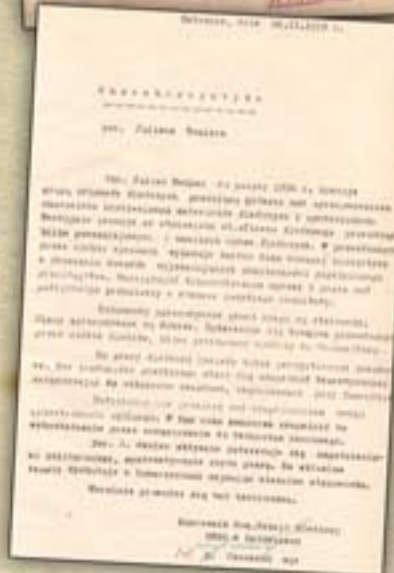

Oficerowie śledczy

Julian Bemler

Ur. 20 XII 1923 r. w Sosnowcu.
W UB/SB w latach 1949-1970.

- 1949 młodszy oficer śledczy PUBP w Opolu
- 1949 młodszy oficer śledczy Wydziału Śledczego w WUBP w Katowicach
- 1950 oficer śledczy PUBP w Bytomiu
- 1950 oficer śledczy MUBP w Sosnowcu
- 1950-1953 oficer śledczy PUBP w Gliwicach
- 1953-1955 oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP w Stalinogrodzie
- 1955-1956 kierownik Sekcji Wydziału Śledczego WUBP/Wydział VII WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1956 starszy oficer Wydziału VII WUdsBP w Stalinogrodzie (śledczy)
- 1957 kierownik Samodzielnej Sekcji Śledczej KW MO w Katowicach
- 1957-1964 starszy oficer śledczy Samodzielnej Sekcji Śledczej KW MO w Katowicach
- 1964-1970 kierownik grupy Wydziału Śledczego KW MO w Katowicach

Beniamin Kanarek

Ur. 7 II 1917 r. w Tarnowie.
W UB w latach 1945-1952.

- 1945 oficer śledczy Wydziału I WUBP w Katowicach
- 1945 zastępca kierownika Wydziału ds. funkcjonariuszy WUBP w Katowicach
- 1946 kierownik/szef MUBP w Chorzowie
- 1946-1947 szef PUBP w Gliwicach
- 1948-1951 inspektor przy Kierownictwie WUBP w Katowicach
- 1951-1952 inspektor przy Kierownictwie WUBP w Gdańsku

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Przewidywanie art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 17 czerwca 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Oficerowie śledczy

Jan Kieres

Ur. 10 VII 1922 r. w Tucznej Babie, pow. Będzin.
W UB w latach 1945-1954.

- 1946-1948 młodszy oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach
- 1948-1952 oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach
- 1952-1954 starszy oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie

Kilkakrotnie karany za stosowanie w śledztwie niedozwolonych metod. W 1959 r. skazany za to na trzy lata pozbawienia wolności.

"...wszedł do pokoju Kieres Jan, zadał pytanie podejrzanemu (...) na okoliczności zawarte w aktach, a kiedy ten ostatecznie nie odpowiedział tak jak chciał ppor. Kieres Jan, zaczął go bić pięściami po klatce piersiowej oraz rękami po plecach." (z relacji świadka)

Apolinary Kowalik

Ur. 4 IX 1921 r. w Trzepizurach, pow. Częstochowa.
W UB/SB w latach 1945-1967.

- 1947-1949 oficer śledczy PUBP w Oleśnie
- 1949-1950 oficer śledczy PUBP w Bytomiu
- 1950-1951 starszy oficer śledczy PUBP w Bytomiu
- 1951 kierownik Sekcji Śledczej PUBP w Bytomiu
- 1952-1954 starszy oficer śledczy Wydziału Śledczego WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie
- 1954-1955 zastępca szefa MUBP w Bytomiu
- 1955-1956 kierownik PUdSBP w Bytomiu
- 1956-1958 zastępca komendanta miejskiego MO ds. Bezpieczeństwa w Bytomiu
- 1958-1963 zastępca komendanta miejskiego MO ds. Bezpieczeństwa w Częstochowie
- 1963-1967 kierownik Grupy Wydziału IV KW MO w Katowicach (Kościół)

Edmund Woronecki (Edmund Pasiciel)

Ur. 7 I 1929 r. w Saint Etienne (Francja).
W UB/MO w latach 1949-1985.

- 1951-1953 oficer śledczy MUBP w Chorzowie
- 1953-1955 kierownik Sekcji Śledczej PUBP w Będzinie
- 1955-1956 oficer śledczy Wydziału VII WUdsBP w Stalinogrodzie (śledczy)
- 1957-1958 oficer Wydziału „T” KW MO w Katowicach (technika operacyjna)
- 1958-1975 starszy oficer Wydziału „T” KW MO w Katowicach
- 1975-1985 naczelnik Wydziału „T” KW MO w Częstochowie

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

SŁUŻBA BEZPIECZEŃSTWA

Likwidacja Komitetu do spraw Bezpieczeństwa Publicznego i reorganizacja służb odpowiedzialnych za „sprawy ochrony ustroju ludowo-demokratycznego ustalonego w konstytucji PRL i interesów państwa przed wrogią działalnością szpiegowską i terrorystyczną” nastąpiła ostatecznie 1 maja 1957 r. Oznaczała zerwanie z zasadą odrębnego kierownictwa nad służbami zajmującym się szeroko pojmowanym bezpieczeństwem publicznym. Jego jednostki organizacyjne podporządkowano Ministerstwu Spraw Wewnętrznych lub przekazano Milicji Obywatelskiej. Na szczeblu lokalnym Wojewódzkie Urzędy do spraw BP zostały wchłonięte przez Komendy Wojewódzkie MO, gdzie wydzielono z nich odrębne pionosy służby bezpieczeństwa. Wiązało się to ze znaczną redukcją zatrudnienia i ograniczeniem siatki konfidentów. W późniejszym okresie liczebność kadr zaczęła jednak ponownie rosnąć, osiągając apogeum w latach osiemdziesiątych. Należy podkreślić, że Polska Zjednoczona Partia Robotnicza od 1956 r. sprawowała faktyczny, a nie tylko nominalny nadzór nad resortem spraw wewnętrznych, zwłaszcza w dziedzinie personalnej. Zdecydowano przy tym, że funkcję zwierzchnika MSW będzie sprawował działacz PZPR centralnego szczebla.

Funkcjonariusze SB w latach 1956-1989, w znacznie większym stopniu niż UB w okresie wcześniejszym, związani byli wymogami ówczesnego prawa. Oczywiście w wielu wypadkach odstępowali od jego stosowania, podejmując działania czysto bezprawne. Do takich należały np.: afera „Żelazo”, w której w rabunkową działalność w państwach Europy Zachodniej uwikłani byli wysocy rangą funkcjonariusze SB, noszące charakter spisku przygotowania do wprowadzenia w Polsce stanu wojennego, zabójstwa działaczy opozycji demokratycznej, czy wymierzone przeciwko Kościołowi bandyckie działania pionu „D”. Za kuriozalną może uchodzić sytuacja, w której możliwość pozyskiwania konfidentów i wykorzystania uzyskanej od nich wiedzy unormowano ustawowo dopiero w 1983 r. Oznacza to, że działalność operacyjna SB prowadzona była do tego momentu w sposób nielegalny.

Przemiany w aparacie bezpieczeństwa dokonały się oczywiście także w województwie katowickim. Po wchłonięciu Wojewódzkiego Urzędu ds BP przez MO, w kierownictwie Komendy Wojewódzkiej MO znaleźli się trzej zastępcy komendanta MO ds SB. Nie było to regułą w skali kraju, gdzie na ogół utworzono tylko jedno stanowisko zastępcy komendanta wojewódzkiego ds SB, lecz w województwie katowickim zdecydowano się na inne rozwiązanie, ze względu na jego znaczenie gospodarcze, liczbę mieszkańców i specyficzne problemy związane z postawami części rdzennej ludności śląskiej.

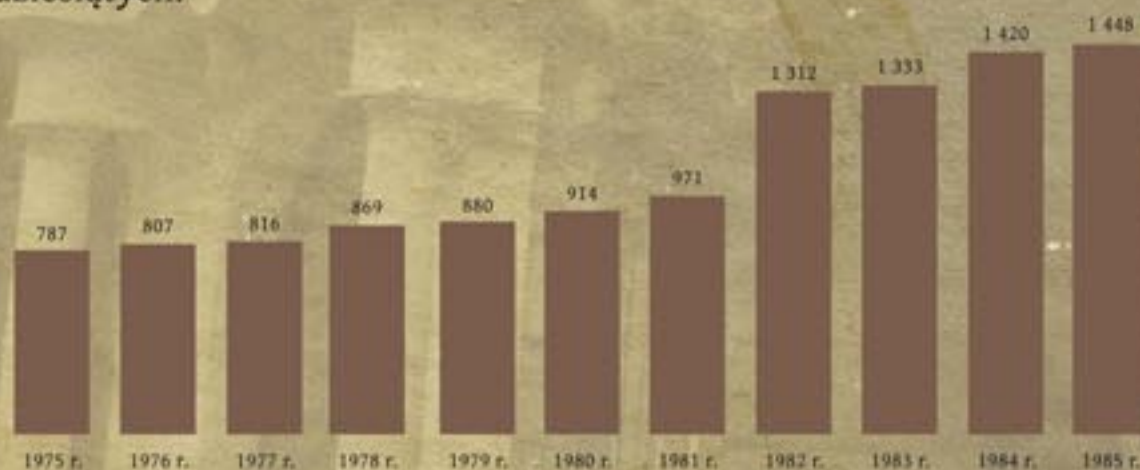
W składzie katowickiego pionu SB znalazło się początkowo tylko kilka wydziałów, jednak ich liczba stopniowo wzrastała, wraz z postępującym rozwojem organów bezpieczeństwa i ich roli w kontrolowaniu poszczególnych dziedzin funkcjonowania państwa.

Uproszczony schemat organizacyjny SB KW MO/WUSW w Katowicach w latach 1956-1989.

Na szczeblu powiatowym funkcjonowały referaty do spraw bezpieczeństwa przy komendantach powiatowych MO (od 1967 r. referaty ds SB). W wyniku reformy administracyjnej kraju, 1 czerwca 1975 r. utworzono 30 nowych województw; powołano przy nich też Komendy Wojewódzkie MO (m.in. w Bielsku-Białej i Częstochowie). Zlikwidowano wówczas powiaty, a wraz z nimi działające przy komendach powiatowych MO referaty ds SB. Zamiast nich utworzono przy zachowanych komendach MO grupy operacyjne, podlegające poszczególnym wydziałom SB przy Komendzie Wojewódzkiej MO. Zniesienie stałych struktur organów bezpieczeństwa na poziomie lokalnym spowodowało lukę w systemie organizacyjnym SB, która stała się widoczna zwłaszcza w czasie tworzenia się i rozwoju opozycji politycznej. W 1983 r. powstała zatem sieć komend rejonowych i miejskich MO (przemianowanych latem tego roku na rejonowe i miejskie urzędy spraw wewnętrznych), przy których ponownie zaczęli działać zastępcy komendantów ds SB oraz pionosy SB. KW MO w Katowicach została wówczas przemianowana na Wojewódzki Urząd Spraw Wewnętrznych w Katowicach.

Kadry SB województwa katowickiego, choć daleko mniej liczne niż w latach 1945-1955, stopniowo rosły, by osiągnąć apogeum w latach osiemdziesiątych.

Zatrudnienie w strukturach SB województwa katowickiego w latach 1975-1985.

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 1990 r. art. 86 ust. 3 ustawy o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Zastępcy komendantów wojewódzkich MO ds. SB

Stanisław Opitek

Ur. 28 IV 1923 r. w Jęzorze, pow. Chrzanów.
W UB/SB w latach 1945-1975.

- 1950-1951 zastępca naczelnika Wydziału IV WUBP w Katowicach (ochrona gospodarki)
- 1951-1953 naczelnik Wydziału IV WUBP w Katowicach
- 1953-1955 naczelnik Wydziału IX „H” WUBP w Stalinogrodzie (ochrona hutnictwa)
- 1955-1956 naczelnik Wydziału V WUdsBP w Stalinogrodzie (ochrona transportu)
- 1957-1961 zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1961-1968 naczelnik Wydziału III KW MO w Katowicach
- 1968-1969 II zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Katowicach
- 1969-1975 I zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Katowicach

Jerzy Boboń

Ur. 27 VII 1928 r. w Strzemieszycach Małych, pow. Będzin.
W UB/SB w latach 1945-1984.

- 1953-1955 zastępca naczelnika Wydziału IX „G” WUBP w Stalinogrodzie (ochrona górnictwa)
- 1955 inspektor Inspektoratu Kierownictwa WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1955-1956 inspektor Samodzielnej Grupy Specjalnej WUdsBP w Stalinogrodzie (wywiad)
- 1956-1963 starszy inspektor Samodzielnej Grupy Specjalnej WUdsBP w Stalinogrodzie/KW MO w Katowicach (wywiad)
- 1963-1969 starszy inspektor Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO w Katowicach
- 1969-1983 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Katowicach

„...brak udział w szeregu rozpracowań i likwidacjach band i nielegalnych organizacji na terenie Pszczyny, przy jednej z likwidacji był ciężko ranny.”

Stefan Gołębiowski

Ur. 14 II 1925 r. w Sosnowcu.
W SB w latach 1972-1981.

- 1972-1974 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Katowicach
- 1974-1981 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Krakowie

W latach 1972-1973 odbył 10-miesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 11 października 1990 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Rady Ministrów z dnia 11 października 1990 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z dnia 11 października 1990 r. poz. 95 z późn. zm.)

Zastępcy komendantów wojewódzkich MO ds. SB

Piotr Juszczyk

Ur. 23 V 1926 r. w Grodźcu, pow. Będzin.
W SB w latach 1957-1980.

1972-1980 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Katowicach

"Na ogół koleżeński i uczynny, mimo tego jednak nie cieszy się popularnością w kolektywie, ze względu na takie cechy charakteru jak upartość, wybuchowość i brak samokrytycyzmu."

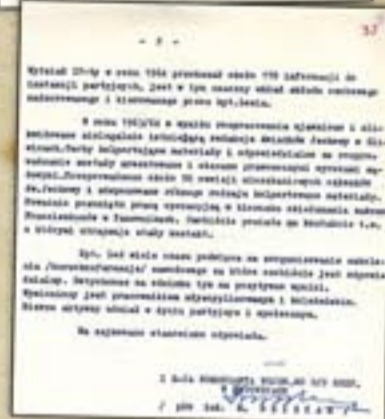

Władysław Leś

Ur. 15 IV 1929 r. w Byczynie, pow. Chrzanów.
W UB/SB w latach 1949-1984.

- 1962-1965 zastępca naczelnika Wydziału IV KW MO w Katowicach (Kościół)
- 1965-1969 zastępca komendanta powiatowego MO ds. Bezpieczeństwa/SB w Będzinie
- 1969-1977 naczelnik Wydziału II KW MO w Katowicach (kontrwywiad)
- 1977-1982 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Katowicach

"W okresie przed i po ogłoszeniu stanu wojennego byłem kierownikiem sztabu wojewódzkiego. Przygotowywałem wszystkie plany na godz. X (...) Plany nasze zostały wykonane 13 XII 81 r., a sposób ich realizacji wg naszej koncepcji przy braku sił i transportu okazał się skuteczny. Dzięki tym i innym przedsięwzięciom czołowy aktyw "Solidarności" woj. katowickiego znalazł się w izolacji, a obiekty ochraniające przejęli pracownicy w ramach akcji Azalia."

Edward Kasperski

Ur. 6 IX 1931 r. w Tuskowach, pow. Kościerzyna.
W SB w latach 1958-1990.

- 1964-1970 zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Opolu (działalność antypaństwowa)
- 1970-1971 naczelnik Wydziału III KW MO w Opolu
- 1971-1974 naczelnik Wydziału I Departamentu III MSW (działalność antypaństwowa)
- 1974-1975 naczelnik Wydziału III Departamentu III MSW
- 1975-1979 zastępca komendanta stołecznego MO ds. SB w Warszawie
- 1979-1983 zastępca dyrektora Biura Eksploatacji i Rozwoju Systemu w Rządowym Centrum Informatycznym PESEL
- 1983-1986 zastępca komendanta wojewódzkiego MO/szefa WUSW ds. SB w Katowicach
- 1987-1989 zastępca szefa WUSW ds. SB w Słupsku

"Na powierzonym mi, w WUSW w Katowicach, odcinku działania ma wymierne osiągnięcia:

- liczba szkół, gdzie są jeszcze krzyże, spadła poniżej 10 %
- z kadr kierowniczych ZHP w woj. katowickim wyeliminowano elementy klerykalne, (...)
- z jego udziałem powstały dwa telewizyjne reportaże, dot. stosunków Państwo-Kościół (Piekary - "korony" i konflikt parafian z proboszczem w Bolesławcu)"

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Prac. ud.-art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Zastępcy komendantów wojewódzkich MO ds. SB

Zygmunt Baranowski

Ur. 29 IX 1933 r. w Sosnowcu.
W UB/SB w latach 1954-1985.

- 1970-1973 zastępca naczelnika Wydziału II KW MO w Gdańsku (kontrwywiad)
- 1973-1975 naczelnik Wydziału II KW MO w Gdańsku
- 1975-1980 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Szczecinie
- 1980-1983 zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Katowicach
- 1983-1984 zastępca szefa WUSW ds. SB w Katowicach
- 1984-1985 Dyrektor Departamentu IV MSW (Kościół)

"Dobre wyniki osiągnęto pod jego kierownictwem w zakresie ochrony gospodarki narodowej, rozpoznania operacyjnego kleru rzymsko-katolickiego i jego aktywności świeckiego, zabezpieczenia tajemnicy państwowej oraz wrogiej działalności podziemia politycznego, a także odwetowo-rewizjonistycznej w środowiskach proniemieckich."

Henryk Sikora

Ur. 21 X 1924 r. w Sosnowcu.
W UB/SB w latach 1949-1956, 1962-1987.

- 1952-1953 zastępca naczelnika Wydziału IV WUBP w Katowicach (ochrona gospodarki)
- 1953-1954 naczelnik Wydziału IX WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie (ochrona przemysłu ciężkiego)
- 1954-1956 naczelnik Wydziału IV WUDsBP w Stalinogrodzie (ochrona gospodarki)
- 1962-1968 zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1968-1975 naczelnik Wydziału III KW MO w Katowicach
- 1975-1977 naczelnik Wydziału III „A” KW MO w Katowicach (ochrona zakładów pracy)
- 1977-1987 zastępca komendanta wojewódzkiego MO/szefa WUSW ds. SB w Katowicach

Jerzy Birnibach

Ur. 19 XI 1937 r. w Opolu Lubelskim.
W SB w latach 1957-1990.

- 1977-1983 naczelnik Wydziału IV KW MO w Katowicach (Kościół)
- 1983-1988 zastępca szefa WUSW ds. SB w Katowicach
- 1988-1990 zastępca szefa WUSW ds. SB w Kielcach

"... w ostatnim okresie czasu /sierpień 1976 r./ uzyskał znaczące efekty w pracy operacyjnej, szczególnie na odcinku organizowania zadań specjalnych o charakterze dezintegracyjnym oraz uzyskiwania istotnych informacji wyprzedzających."

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 10.05.2014 r. w sprawie: art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 11.03.1990 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Zastępcy komendantów wojewódzkich MO ds. SB

Edmund Matys

Ur. 18 I 1936 r. w Dąbrowie Górniczej.
W UB/SB w latach 1956-1990.

- 1975-1981 zastępca naczelnika Wydziału II KW MO w Katowicach (kontrwywiad)
- 1981-1984 naczelnik Wydziału Kadr KW MO/WUSW w Katowicach
- 1984-1990 zastępca szefa WUSW ds. SB w Katowicach

"Kierowany przez niego zespół zajmuje się operacyjną ochroną obiektów wojskowych specjalnego znaczenia, międzynarodowego transportu, zorganizowanego ruchu turystycznego oraz prowadzi rozpoznanie uciekinierów i kontroluje wyjazdy penetracyjne na teren województwa katowickiego attache wojskowych akredytowanych w Warszawie z państw kapitalistycznych."

Naczelnicy Wydziałów

Stefan Birnibach

Ur. 28 VIII 1909 r. w Leoninie, pow. Opole Lubelskie.
W UB/SB w latach 1945-1964.

- 1951-1955 inspektor przy kierownictwie WUBP w Katowicach/Stalinogrodzie
- 1955-1956 inspektor Inspektoratu Kierownictwa WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1957-1964 naczelnik Wydziału „B” KW MO w Katowicach (obserwacja zewnętrzna)

"W roku 1960 Wydział kierowany przez mjr. Birnibacha osiągnął dobre wyniki w pracy. Na 120 zamówień otrzymanych z Wydziałów tuł. Komendy wykonał 110, ustalił 184 kontakty, 73 adresy oraz wykonano 1 600 zdjęć nie licząc już pracy zabezpieczającej z okazji pobytu delegacji rządowych i innych prac."

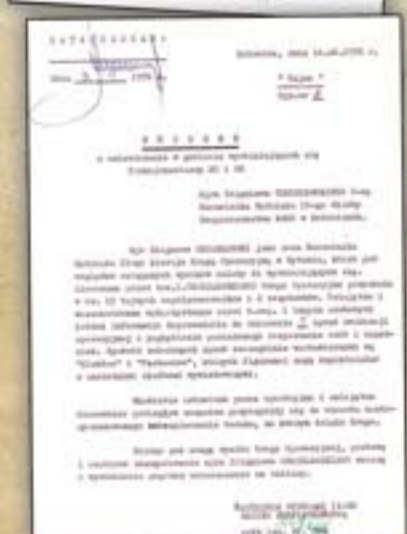

Zbigniew Chmielewski

Ur. 1 VII 1933 r. w Legionowie, pow. Warszawa.
W UB/SB w latach 1956-1987.

- 1970-1975 zastępca komendanta powiatowego MO ds. SB w Tarnowskich Górach
- 1975-1982 zastępca naczelnika Wydziału II KW MO w Katowicach (kontrwywiad)
- 1982-1987 naczelnik Wydziału V KW MO/WUSW w Katowicach (ochrona zakładów pracy)

"... posiada on bardzo lekką wymowę, jest inteligentnym, na każde tematy potrafi prowadzić dyskusję, przez to też sporządzone przez niego dokumenty z prowadzonych rozmów są pełne i jasno obrazują sytuację nad jaką on dyskutował. Cechuje go duża pamięć, co wyraża się w tym, że z przeprowadzonych rozmów z obywatelami, gdzie nie ma możliwości opisać tego na miejscu odtwoży to z dokładnością."

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 1990 r. art. 86 ust. 3 ustawy
z dnia 1990 roku o ochronie
mocy niejawnych
(Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Władysław Fabian

Ur. 18 XI 1933 r. w Zaborzu, pow. Cieszyn.
W UB/SB w latach 1953-1990.

- 1969-1974** zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1974-1975** zastępca komendanta miejskiego MO ds. SB w Gliwicach
- 1975-1981** zastępca naczelnika Wydziału III „A” KW MO w Katowicach (ochrona zakładów pracy)
- 1981-1983** p.o. naczelnika i naczelnik Wydziału III „A”/Wydziału V KW MO w Katowicach
- 1983-1989** naczelnik Wydziału V-2 WUSW w Katowicach (ochrona zakładów pracy)
- 1989-1990** naczelnik Wydziału Ochrony Gospodarki WUSW w Katowicach

„... wraz z podległym mu kolektywem wykazuje się szczególnie zaangażowaniem w zwalczaniu działalności grup antysocjalistycznych. W wyniku realizowanych działań operacyjnych odzyskano znaczne ilości literatury bezdebitowej, a tym samym zapobieżono dalszemu jej kolportowaniu.”

Imię i nazwisko	Stanowisko	Okres pełnienia funkcji
Władysław Fabian	Naczelnik Wydziału III KW MO	1969-1974
Władysław Fabian	Zastępca komendanta miejskiego MO ds. SB	1974-1975
Władysław Fabian	Zastępca naczelnika Wydziału III „A” KW MO	1975-1981
Władysław Fabian	p.o. naczelnika i naczelnik Wydziału III „A”/Wydziału V KW MO	1981-1983
Władysław Fabian	Naczelnik Wydziału V-2 WUSW	1983-1989
Władysław Fabian	Naczelnik Wydziału Ochrony Gospodarki WUSW	1989-1990

Eugeniusz Gałązka

Ur. 20 VI 1949 r. w Międzychodzie.
W SB w latach 1976-1990.

- 1983-1986** p.o. zastępcy i zastępca naczelnika Wydziału III-1 KW MO/WUSW w Katowicach (szkolnictwo wyższe)
- 1986-1989** naczelnik Wydziału III-1 WUSW w Katowicach
- 1989-1990** naczelnik Wydziału Ochrony Konstytucyjnego Porządku Państwa WUSW w Katowicach

W 1984 r. odbył 5-miesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

„... w Grupie Operacyjnej w Sosnowcu zabezpieczał pracę operacyjną na terenie Wydziału Farmacji, Nauk o Ziemi i Filologicznym Uniwersytetu Śląskiego.”

Wiktor Gawron

Ur. 30 XI 1931 r. w Częstochowie.
W UB/SB w latach 1949-1977.

- 1972-1973** inspektor Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO w Katowicach
- 1973-1974** zastępca naczelnika Wydziału Paszportów i Dowodów Osobistych KW MO w Katowicach
- 1974-1975** I zastępca komendanta miejskiego MO ds. SB w Bytomiu
- 1975-1977** naczelnik Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)

„W wypadkach marcowych w 1968 r. był delegowany do grupy operacyjnej w Bytomiu w związku z pojawieniem się w tym mieście antypaństwowych i antykomunistycznych ulotek. Przyczynił się do ujawnienia grupy młodzieżowej, która sporządzała i rozpowszechniała te ulotki za co otrzymał nagrodę pieniężną.”

Umaga
...
Kolekcja nr 15 z 1968 r.

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Praktyka nr 86 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Dionizy Girek

Ur. 29 XI 1925 r. w Szycach, pow. Olkusz.
W UB/SB w latach 1945-1948, 1950-1975.

- 1953-1955 zastępca szefa PUBP w Będzinie
- 1956 zastępca naczelnika Wydziału V WUdsBP w Stalinogrodzie (ochrona transportu)
- 1957-1960 zastępca komendanta powiatowego MO ds. Bezpieczeństwa w Zawierciu
- 1960-1965 zastępca komendanta powiatowego MO ds. Bezpieczeństwa w Będzinie
- 1965-1969 zastępca naczelnika Wydziału IV KW MO w Katowicach (Kościół)
- 1969-1975 naczelnik Wydziału „B” KW MO w Katowicach (obserwacja zewnętrzna)

"Dużą uwagę ppłk GIREK zwracał swym podopiecznym na przestrzeganie ścisłej konspiracji wywiadowców nie tylko podczas obserwacji lecz także w ich miejscu zamieszkania. Przewyciężono niechęć wywiadowców do częstej wymiany garderoby, charakteryzowania się podczas prowadzonej obserwacji."

Kazimierz Goraj

Ur. 4 III 1940 r. w Sławkowie, pow. Olkusz.
W SB w latach 1962-1990.

- 1979-1980 zastępca naczelnika Wydziału IV KW MO w Katowicach (Kościół)
- 1980-1982 naczelnik Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1983 zastępca naczelnika Wydziału II KW MO w Katowicach (kontrwywiad)
- 1983 zastępca komendanta miejskiego MO ds. SB w Gliwicach
- 1983-1990 zastępca szefa ds. SB RUSW w Gliwicach

"W okresie od 1 IV do 3 V 1983 r. podjął wielopłaszczyznowe działania operacyjno-prewencyjne, w wyniku których ujawnił i zlikwidował nielegalną strukturę na terenie miasta Gliwic arestując przy tym 8 osób, przejęto poligrafię, maszyny do pisania oraz materiały nawołujące do zorganizowania kontrmanifestacji."

Janusz Jabłoński

Ur. 27 VIII 1932 r. w Sosnowcu.
W UB/SB w latach 1952-1982.

- 1970-1979 zastępca naczelnika Wydziału „T” KW MO w Katowicach (technika operacyjna)
- 1979-1982 naczelnik Wydziału „T” KW MO w Katowicach

"Posiada (...) tendencje do zbyt szerokiego rozciągania niektórych spraw w związku z czym niejednokrotnie ważniejsze i pilniejsze sprawy w danym czasie - załatwiane są z pewnym opóźnieniem (...) posiada duży zasób wiadomości technicznych i mógłby je odpowiednio wykorzystać w pracy (...) jednak pewne niedocenianie właściwego udokumentowania tychże nie pozwala na to. Po prostu posiada niezrozumiały wstręt do pisania i udokumentowywania."

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Przewidywane art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Lucjan Janus

Ur. 15 X 1938 r. w Słaboszowie, pow. Miechów.
W SB w latach 1961-1990.

- 1974-1975 zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1975-1982 zastępca naczelnika i naczelnik Wydziału III „A”/Wydziału V KW MO w Katowicach (ochrona zakładów pracy)
- 1982-1988 naczelnik Wydziału V-1 KW MO/WUSW w Katowicach (ochrona zakładów pracy)
- 1989 kierownik Inspektoratu 2 WUSW w Katowicach (walka z opozycją)
- 1989 naczelnik Wydziału Studiów i Analiz WUSW w Katowicach

„Bezpośrednio realizował przedsięwzięcia związane z rozpracowaniem ekstremalnych działaczy Zarządu Regionalnego „Solidarności”. Pod jego nadzorem Wydz. V osiągnął w tym zakresie dobre wyniki. Inicjowane przez niego działania przyczyniły się do skompromitowania i wyeliminowania niektórych działaczy „Solidarności” reprezentujących ekstremalne postawy.”

Henryk Kisiel

Ur. 19 IX 1922 r. w Zawierciu.
W UB/SB w latach 1945-1980.

- 1961-1980 naczelnik Wydziału Paszportów i Dowodów Osobistych KW MO w Katowicach

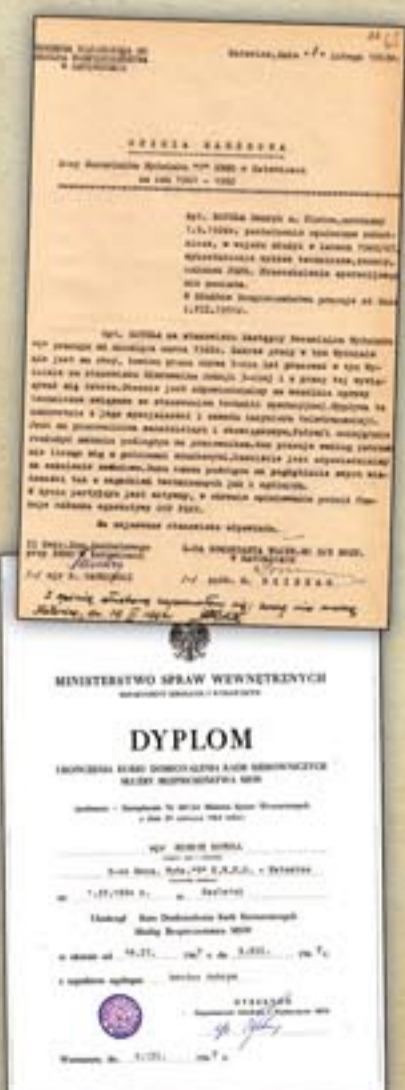
„Zaprowadził właściwą ewidencję i ustalił kryteria oceny osób interesujących Sł. Bezp. (...) W roku 1971 (...) na wyjazd stały do państw kapitalistycznych i NRF ubiegało się 47 tys. osób z czego załatwiono pozytywnie ok. 8 tys. wniosków”

Henryk Kotuła

Ur. 1 IX 1924 r. w Czeladzi.
W UB/SB w latach 1951-1979.

- 1962-1970 zastępca naczelnika Wydziału „T” KW MO w Katowicach (technika operacyjna)
- 1970-1979 naczelnik Wydziału „T” KW MO w Katowicach

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Przewidywane: 86 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Stanisław Kulka

Ur. 24 VIII 1923 r. w Siedlcu, pow. Chrzanów.
W UB/SB w latach 1945-1981.

- 1950-1951 zastępca szefa PUBP w Bytomiu
- 1951-1953 szef PUBP w Rybniku
- 1953-1954 szef UBP w Będzinie
- 1956 inspektor Inspektoratu Kierownictwa WUdsBP w Stalinogrodzie
- 1957-1958 zastępca komendanta powiatowego MO ds. Bezpieczeństwa w Częstochowie
- 1958-1974 inspektor Inspektoratu Kierownictwa KW MO w Katowicach
- 1975 starszy inspektor Inspektoratu Kierownictwa KW MO w Katowicach
- 1975-1981 naczelnik Wydziału „W” KW MO w Katowicach (perlustracja korespondencji)

Daniel Las

Ur. 19 XI 1928 r. w Łazach, pow. Zawiercie.
W UB/SB/MO w latach 1947-1958, 1960-1969.

- 1961-1964 zastępca naczelnika Wydziału „B” KW MO w Katowicach (obserwacja zewnętrzna)
- 1964-1969 naczelnik Wydziału „B” KW MO w Katowicach

Henryk Marchwicki

Ur. 23 XI 1941 r. w Zagórz, pow. Będzin.
W SB w latach 1963-1990.

- 1982-1990 p.o. naczelnika i naczelnik Wydziału II KW MO/WUSW w Katowicach (kontrywiad)

"Niezależnie od pracy rozpoznawczej brał udział w dokonywanych penetracjach u cudzoziemców i dyplomatów przebywających na terenie hoteli katowickich."

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Przewidywanie art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 15 czerwca 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

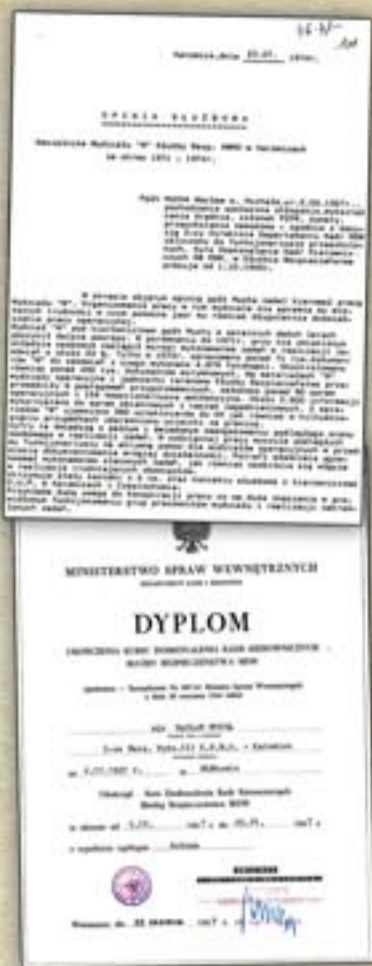
Naczelnicy Wydziałów

Wacław Mucha

Ur. 2 II 1927 r. w Miłkowie, pow. Opatów.
W UB/SB w latach 1945-1975.

- 1960** inspektor Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO w Katowicach
- 1961-1969** zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1969-1975** naczelnik Wydziału „W” KW MO w Katowicach (perlustracja korespondencji)

Bogusław Nebelski

Ur. 21 VII 1939 r. w Stanisławowie.
Funkcjonariusz MO od 1965 r.
W 1969 r. przeniósł się do SB.
W SB w latach 1969-1974, 1978-1990

- 1985-1990** naczelnik Wydziału VI WUSW w Katowicach (rolnictwo)

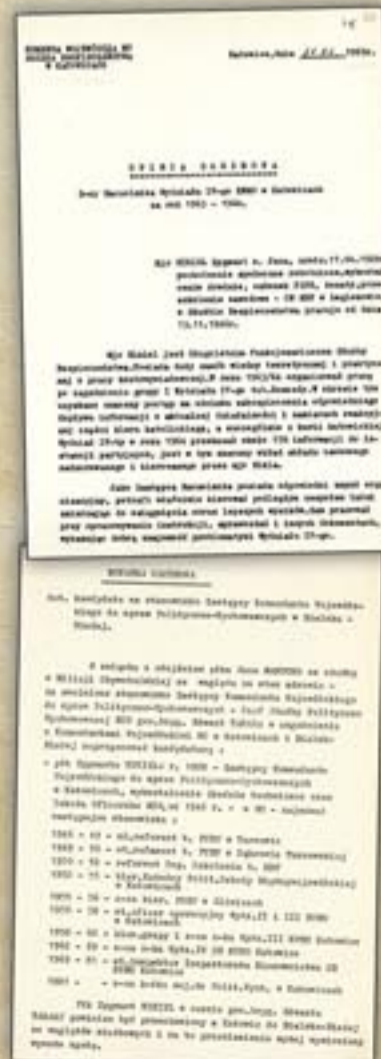
"Dopuszcza do wykonywania przez podległych jego nadzorowi funkcjonariuszy czynności bezprawnych takich jak podsłuchy i wykorzystanie lokali do celów operacyjnych bez należytego przygotowania i zgody przełożonych"

Zygmunt Nikiel

Ur. 14 IV 1928 r. w Mesznej, pow. Bielsko.
W UB/SB/MO w latach 1946-1988.

- 1951-1955** p.o. i kierownik Katedry Przedmiotów Politycznych Międzywojewódzkiej Szkoły MBP w Katowicach/Stalinogrodzie
- 1956** zastępca kierownika PUdsBP w Gliwicach
- 1961-1962** zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1962-1969** zastępca naczelnika Wydziału IV KW MO w Katowicach (Kościół)
- 1969-1975** starszy inspektor Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO w Katowicach
- 1975-1981** starszy inspektor przy zastępcy komendanta wojewódzkiego MO ds. SB w Katowicach
- 1981-1983** zastępca komendanta wojewódzkiego MO ds. Polityczno-Wychowawczych w Katowicach/naczelnik Wydziału Polityczno-Wychowawczego KW MO w Katowicach
- 1983-1988** zastępca komendanta wojewódzkiego MO/szefa WUSW ds. Polityczno-Wychowawczych w Bielsku-Białej

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

Przewidywane art. 86 ust. 3 ustawy z dnia 18 lutego 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

Jerzy Nowak

Ur. 12 IV 1943 r. w Stalowej Woli.
W SB w latach 1965-1990.

- 1977-1982** zastępca naczelnika Wydziału „B” KW MO w Katowicach (obserwacja zewnętrzna)
- 1982-1990** naczelnik Wydziału „B” KW MO/WUSW w Katowicach

W 1985 r. odbył 2-miesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Leningradzie.

Zdzisław Ostrowicz

Ur. 25 I 1944 r. w Świerczynie, pow. Kalisz.
Funkcjonariusz MO od 1965 r.
W 1968 r. na własną prośbę przeniósł się do SB.
W SB w latach 1968-1981.

- 1977-1978** zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1978-1981** naczelnik Wydziału III KW MO w Katowicach

„... organizuje pracę oper. w Głównym Instytucie Górnictwa. Prowadzi 10 spraw i posiada na kontakcie 6 t.w.”

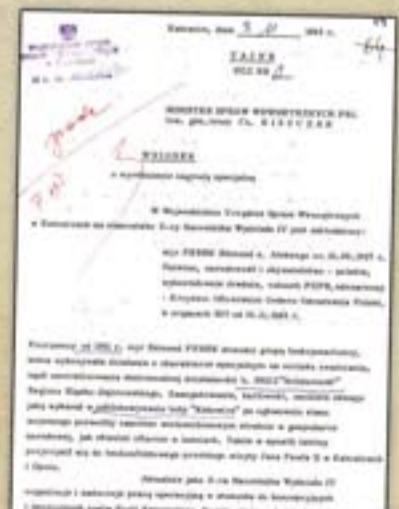

Edmund Pererek

Ur. 21 IX 1927 r. w Gnieźnie.
W UB/SB w latach 1948-1990.

- 1969-1990** zastępca naczelnika Wydziału IV KW MO/WUSW w Katowicach (Kościół)

„Pod koniec lat 70-tych (...) zorganizował i przeprowadził działania na terenie dzielnicy Mikoków-Kamionka, gdzie została postawiona bez zgody władz lokalnych kaplica w postaci metalowej wiaty. W nocy przybyła na miejsce ekipa wraz ze sprzętem, która odcięła od podłoża wiatę i załadowała na samochód. Została wywieziona na teren posesji prywatnej E. Perka w Katowicach Podlesiu, gdzie została pościęta, a uzyskane elementy wykorzystano do budowy ogrodzenia.” (fragment z Raportu Rokity.)

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

z dnia 1990 r. art. 86 ust. 3 ustawy (rozpr.) z 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

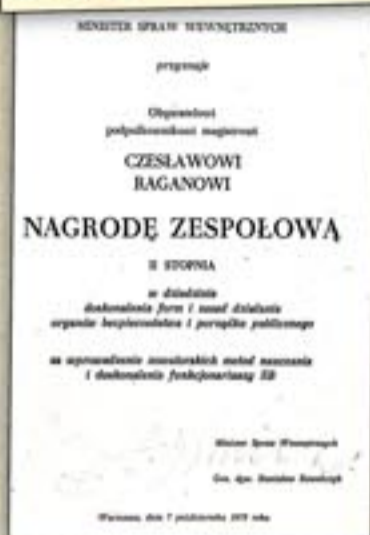
Naczelnicy Wydziałów

Czesław Ragan

Ur. 3 II 1935 r. w Górnoli, pow. Busko-Zdrój.
W SB w latach 1960-1983.

- 1973-1975** inspektor Inspektoratu Kierownictwa SB KW MO w Katowicach
- 1975** zastępca naczelnika Wydziału „B” KW MO w Katowicach (obserwacja zewnętrzna)
- 1975-1982** naczelnik Wydziału „B” KW MO w Katowicach
- 1982-1983** naczelnik Wydziału Paszportów KW MO w Katowicach

Mirosław Rak

Ur. 20 V 1933 r. w Częstochowie.
W UB/SB w latach 1955-1982.

- 1967-1969** zastępca komendanta miejskiego MO ds. SB w Rudzie Śląskiej
- 1974-1977** zastępca naczelnika Wydziału II KW MO w Katowicach (kontrwywiad)
- 1977-1982** naczelnik Wydziału II KW MO w Katowicach

„Uzyskiwane przez niego materiały przedstawiają wysoką wartość operacyjną, a także polityczną np. w odniesieniu do dziennikarzy krajów kapitalistycznych (...) Eliminuje przedsięwzięcia powierzchowne i rutyniarstwo na rzecz głębszych i przemyślanych czynności.”

Stanisław Samek

Ur. 22 I 1947 r. w Sosnowcu.
W SB w latach 1969-1990.

- 1985-1986** naczelnik Wydziału III-1 WUSW w Katowicach (szkolnictwo wyższe)
- 1986-1990** naczelnik Wydziału III WUSW w Katowicach (działalność antypaństwowa)

TWARZE KATOWICKIEJ BEZPIEKI

JAWNE

zgodnie z art. 86 ust. 3 ustawy (zm.) z 1990 roku o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. nr 11 poz. 95 z późn. zm.)

Naczelnicy Wydziałów

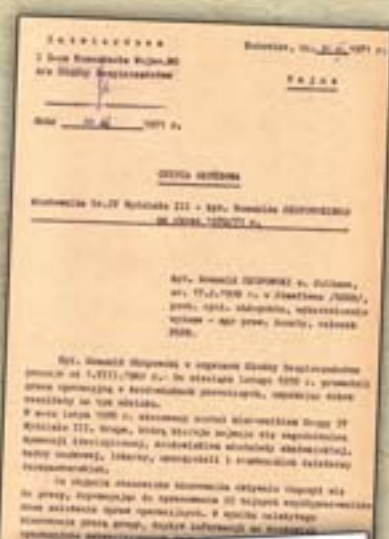

Romuald Skopowski

Ur. 17 II 1939 r. w Józefówce, pow. Tarnopol.
W SB w latach 1962-1981.

- 1972-1973** zastępca naczelnika Wydziału III KW MO w Katowicach (działalność antypaństwowa)
- 1973-1977** naczelnik Wydziału „C” KW MO w Katowicach (ewidencja i archiwum)
- 1977-1981** naczelnik Wydziału III „A” KW MO w Katowicach (ochrona zakładów pracy)

W latach 1972-1973 r. odbył 8-miesięczne przeszkolenie w Wyższej Szkole KGB w Moskwie.

Jerzy Walocha

Ur. 1 VIII 1939 r. w Dąbrowie Górniczej.
Funkcjonariusz MO od 1965 r.
W 1967 r. na własną prośbę przeszedł do SB.
W SB 1967-1990.

- 1979-1981** zastępca naczelnika Wydziału „W” KW MO w Katowicach (perlustracja korespondencji)
- 1981-1989** naczelnik Wydziału „W” KW MO/WUSW w Katowicach

Waldemar Wiechno

Ur. 16 V 1936 r. w Zawierciu.
Funkcjonariusz MO od 1962 r.
W 1971 r. na własną prośbę przeniósł się do SB.
W SB w latach 1971-1990.

- 1980-1983** zastępca naczelnika Wydziału IV KW MO/WUSW w Katowicach (Kościół)
- 1983-1989** naczelnik Wydziału IV WUSW w Katowicach (Kościół)

„W wyniku podjętych przez niego i realizowanych przedsięwzięć operacyjnych trzech kandydatów do Seminarium Śląskiego nie podjęto studiów teologicznych, a dwóch dalších opuściło seminarium.”

